

บทที่ 4

วิเคราะห์ ปัญหา ทางกฎหมายเกี่ยวกับ การคุ้มครองสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์

จากการศึกษามาตรการทางกฎหมายในเรื่องของการให้ความคุ้มครองสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ โดยเฉพาะสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ที่เหมือนหรือพ้องกัน ประกอบการวิเคราะห์ปัญหาของการบังคับใช้มาตรการทางกฎหมายในการที่จะขึ้นทะเบียนและให้ความคุ้มครองแก่สิ่งบ่งชี้ดังกล่าว ดังนั้น ผู้วิจัยจึงได้ กำหนดประเด็นเพื่อการวิเคราะห์แนวทางปรับปรุงแก้ไขกฎหมายในเรื่องดังกล่าวไว้ดังนี้

4.1 ปัญหาเกี่ยวกับการให้ความคุ้มครองสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์

ประเด็นปัญหาในเรื่องของความไม่ชัดเจนของกฎกระทรวงกำหนดรายชื่อประเภทสินค้าเฉพาะอย่างและกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการใช้สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ที่เหมือนหรือพ้องกัน พ.ศ. 2547 นั้น ผู้วิจัยจะทำการวิเคราะห์ประเด็นปัญหาออกเป็น 2 ส่วน ดังต่อไปนี้

4.1.1 ปัญหาความไม่ชัดเจนที่ไม่สอดคล้องกับข้อตกลงว่าด้วยสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญาเกี่ยวกับการค้า (TRIPS) ในประเด็นของหลักความเป็นธรรมในแง่ของการตีความตามตัวอักษร

คำว่า “Equitable Treatment” ตามที่ระบุไว้ในข้อตกลงว่าด้วยสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญาเกี่ยวกับการค้า (TRIPS) ในข้อ 23 (3) เรื่องการให้ความคุ้มครองในระดับพิเศษสำหรับสินค้าไวน์และสุรา หากแปลตามหลักกฎหมายระหว่างประเทศแล้ว “Equitable Treatment” หมายถึงการปฏิบัติอย่างเป็นธรรม โดยข้อตกลงว่าด้วยสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญาเกี่ยวกับการค้า (TRIPS) ได้ระบุไว้อย่างชัดเจนว่า In the case of homonymous geographical indications for wines. Each Member shall determine the practical conditions under which the homonymous indications in question will be differentiated from each other, taking into account the need to ensure equitable treatment of the producers concerned and the consumers are not misled. ดังจะกล่าวได้ว่า ข้อตกลงว่าด้วยสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญาเกี่ยวกับการค้า (TRIPS) ซึ่งเป็นมาตรฐานขั้นต่ำที่ให้ความคุ้มครองสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์นั้น ได้กำหนดเงื่อนไขที่สามารถปฏิบัติได้เอาไว้อย่างชัดเจนแล้ว แต่ทั้งนี้ต้องคำนึงถึงการปฏิบัติอย่างเท่าเทียมกันสำหรับผู้ผลิตหรือผู้ประกอบการทุกฝ่ายด้วย

ซึ่งเมื่อทำการตีความตามตัวอักษรของคำว่า “Equitable Treatment” ตามที่ระบุไว้ใน ข้อตกลงว่าด้วยสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญาเกี่ยวกับการค้า (TRIPs) ในข้อ 23 (3) กับการนำ หลักการดังกล่าวมาบัญญัติไว้ในมาตรการกฎหมายภายในประเทศตามพันธกรณีที่ไทยได้เข้าร่วม เป็นภาคีในข้อตกลงระหว่างประเทศฉบับดังกล่าวนั้นสามารถทำการจำแนกการพิจารณาได้ดังนี้

พระราชบัญญัติคุ้มครองสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ พ.ศ. 2546 ได้บัญญัติเรื่องสิ่งบ่งชี้ทาง ภูมิศาสตร์สำหรับสินค้าเฉพาะอย่างไว้ในมาตรา 29 โดยวางหลักว่า เมื่อมีการขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ ทางภูมิศาสตร์สำหรับสินค้าเฉพาะอย่าง ให้การใช้สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ในกรณีนี้เป็นไปตาม หลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง เมื่อตีความตามตัวอักษรแล้วกฎหมายไทยไม่ได้ บัญญัติถึงเรื่องการคำนึงให้มีการปฏิบัติอย่างเป็นธรรมแก่ผู้ผลิตทุกฝ่ายตามที่ข้อตกลงว่าด้วยสิทธิ ในทรัพย์สินทางปัญญาเกี่ยวกับการค้า (TRIPs) กำหนดไว้แต่อย่างใด ในขณะที่ประเทศไทยมี พันธกรณีที่จะต้องปฏิบัติตามมาตรฐานขั้นต่ำอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ การที่ไม่ได้บัญญัติหรือวางหลัก ไว้ในพระราชบัญญัติดังกล่าว ส่งผลเสียหายต่อการที่นายทะเบียนจะต้องใช้ความระมัดระวังในการ ตรวจสอบคำขอให้เป็นไปอย่างเป็นธรรมให้แก่ทุกฝ่าย ดังนั้น แม้ว่าพระราชบัญญัตินี้จะไม่ได้ ทำการระบุถึงนิยามความหมายของคำว่า “Equitable Treatment” หรือการปฏิบัติอย่างเป็น ธรรมเอาไว้ แต่การบังคับใช้พระราชบัญญัตินี้ฉบับดังกล่าวนั้นก็กลับก่อให้เกิดผลที่เอื้ออำนวยไป ในทิศทางที่ทำให้เกิดความไม่เป็นธรรมแก่ผู้ผลิตทั้งสองฝ่ายนั้นได้เองการไม่บัญญัติเช่นนี้ก็ไม่ได้เป็นการ ผิดพันธกรณีที่ต้องปฏิบัติแต่อย่างใด

ในส่วนของกฎกระทรวงกำหนดรายชื่อประเภทสินค้าเฉพาะอย่างและกำหนด หลักเกณฑ์และวิธีการในการใช้สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ที่เหมือนหรือพ้องกัน พ.ศ. 2547 ซึ่งเป็น กฎกระทรวงที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ได้กำหนดขึ้นบังคับใช้โดยอาศัยอำนาจตามมาตรา 29 แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ พ.ศ. 2546¹ นั้นถือเป็นมาตรการทางกฎหมาย ที่ประเทศไทยได้ตราขึ้นบังคับใช้ก็เพื่อให้ความคุ้มครองต่อสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ให้สอดคล้องกับ มาตรฐานขั้นต่ำที่ได้กำหนดไว้ในข้อตกลงว่าด้วยสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญาเกี่ยวกับการค้า (TRIPs) ที่ได้บัญญัติไว้ในข้อ 23 (3)² โดยเมื่อพิจารณาจากถ้อยคำตามตัวอักษรแล้วจะพบว่า กฎกระทรวงฉบับดังกล่าวนี้ก็มิได้ทำการบัญญัติถึง “Equitable Treatment” เอาไว้เช่นกัน

¹ พระราชบัญญัติคุ้มครองสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ พ.ศ. 2546. มาตรา 29.

ในกรณีที่สินค้าเฉพาะอย่างที่กำหนดในกฎกระทรวงมีสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์เหมือนหรือพ้องกันแต่เป็น สินค้าที่มีแหล่งภูมิศาสตร์ต่างกัน เมื่อมีการขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์สำหรับสินค้านั้นๆ ให้การใช้สิ่ง บ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ ในกรณีนี้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

² ข้อตกลงว่าด้วยสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญาเกี่ยวกับการค้า (TRIPs). ข้อ 23 (3).

แต่หากพิจารณาตามเจตนารมณ์แล้วหลักปฏิบัติในการขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์สำหรับสินค้าเฉพาะอย่างที่มีเหมือนหรือพ้องกันได้บัญญัติไว้ในกฎกระทรวงกำหนดรายชื่อ ประเภทสินค้าเฉพาะอย่างและกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการใช้สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ที่เหมือนหรือพ้องกัน พ.ศ. 2547 นั้นจะเห็นได้ว่าได้มีการวางหลักเกณฑ์ไว้ในข้อ 2 โดยพิจารณาคำว่า “Equitable Treatment” จะเห็นว่ากฎกระทรวงดังกล่าวมีเจตนารมณ์วางหลักการแบ่งแยกสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ที่เหมือนหรือพ้องกันตามที่ข้อตกลงว่าด้วยสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญาเกี่ยวกับการค้า (TRIPs) กำหนดให้ปฏิบัติ แต่กฎกระทรวงกำหนดไว้เพียงว่าสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ที่เหมือนหรือพ้องกันกับสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ของสินค้าเฉพาะอย่างที่ได้ขึ้นทะเบียนไว้แล้วหรืออยู่ระหว่างดำเนินการขึ้นทะเบียนแต่เป็นสินค้าที่มีแหล่งภูมิศาสตร์ต่างกัน ให้การใช้สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์สำหรับสินค้าเฉพาะอย่างที่ได้ขึ้นทะเบียนรายหลังต้องระบุแหล่งภูมิศาสตร์และชื่อประเทศที่ผลิตสินค้านั้นไว้ท้ายสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์โดยชัดเจน

ซึ่งการวางหลักเกณฑ์ในข้อ 2 แห่งกฎกระทรวงฉบับดังกล่าวนี้ถือเป็นการวางหลักการในเรื่องของการสร้างความแตกต่างให้กับสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ที่เหมือนหรือพ้องกัน และเป็นการป้องกันการสับสนหลงผิดให้แก่ผู้บริโภคแล้ว แต่อย่างไรก็ตาม หลักการดังกล่าวกลับเป็นเพียงมาตรการที่กำหนดว่าการจะนำเอาชื่อแหล่งภูมิศาสตร์หรือชื่อประเทศมาใช้ร่วมกับสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ที่ชื่อเหมือนหรือพ้องกันนั้นจะต้องทำอย่างชัดเจนเท่านั้น แต่กลับไม่ได้มีการกำหนดว่า จะต้องกระทำโดยวิธีการแค่ไหนอย่างไรจึงจะถือว่าชัดเจนเพียงพอแล้ว ซึ่งหากมีการกระทำในลักษณะของการหลีกเลี่ยงขึ้น เช่น “ไวน์ที่ราบสูงภูเขา” กับ “ไวน์เมืองเลย” เช่นนี้จะถือว่าเป็นการกระทำโดยชัดเจนแล้วหรือไม่ การแสดงให้เห็นว่า “ไวน์ที่ราบสูงภูเขา” คือไวน์ที่ผลิตในแหล่งภูมิศาสตร์ที่ราบสูงภูเขา ของจังหวัดเลย กับสินค้า “ไวน์เมืองเลย” คือไวน์ที่ผลิตในพื้นที่แหล่งภูมิศาสตร์ที่ราบสูงครอบคลุมพื้นที่จังหวัดเลยเช่นเดียวกัน ดังเช่นกรณีนี้ จะทำให้ผู้บริโภคเกิดความสับสนหลงผิดได้โดยง่าย แสดงให้เห็นว่าแม้มาตรการทางกฎหมายของไทยจะได้มีการกำหนดหลักการเพื่อป้องกันการสับสนหลงผิดแก่ผู้บริโภคในกฎกระทรวงกำหนดรายชื่อประเภทสินค้า

การคุ้มครองเพิ่มเติมสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์สำหรับไวน์และสุรา

...

(3) ในกรณีที่สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์สำหรับไวน์เหมือนกันแต่มีความหมายต่างกัน สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์แต่ละสิ่ง จะได้รับการคุ้มครองภายใต้บังคับบทบัญญัติของวรรค 4 ข้อ 22 สมาชิกแต่ละรายจะพิจารณากำหนดเงื่อนไขที่สามารถปฏิบัติได้ซึ่งแยกความแตกต่างของสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ที่เหมือนกัน แต่มีความหมายต่างกัน ดังกล่าว ทั้งนี้ โดยคำนึงถึงความจำเป็นในการทำให้ผู้ผลิตที่เกี่ยวข้องได้รับการปฏิบัติอย่างเป็นธรรม และไม่ทำให้ผู้บริโภคสับสนหลงผิด ...

เฉพาะอย่างและกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการใช้สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ที่เหมือนหรือพ้องกัน พ.ศ. 2547 แล้วก็ตาม แต่มาตรการดังกล่าวนั้นกลับยังไม่อาจถือว่ามีผลสอดคล้องกับหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในข้อตกลงว่าด้วยสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญาเกี่ยวกับการค้าได้ (TRIPs) เนื่องจากมาตรการดังกล่าวนี้ยังไม่สามารถที่จะทำการป้องกันการเกิดความสับสนหลงผิดของผู้บริโภคได้อย่างสมบูรณ์

ดังนั้น ในส่วนของการพิจารณาการตีความตามตัวอักษรของคำว่า “Equitable Treatment” กับมาตรการทางกฎหมายของไทยที่เกี่ยวข้องนั้นจะเห็นได้ว่า แม้กฎกระทรวงกำหนดรายชื่อประเภทสินค้าเฉพาะอย่างและกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการใช้สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ที่เหมือนหรือพ้องกัน พ.ศ. 2547 นั้นจะได้มีการวางหลักการสร้างความแตกต่างให้กับสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ที่เหมือนหรือพ้องกันที่จะมาขึ้นทะเบียนไว้แล้ว แต่หากพิจารณาว่าเป็นไปตามหลัก “Equitable Treatment” หรือการปฏิบัติอย่างเป็นธรรมด้วยหรือไม่นั้น ผู้วิจัยกลับมีความเห็นว่าการกระทรวงฉบับดังกล่าวได้กำหนดกรอบการสร้างควมแตกต่างระหว่างสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ที่เหมือนหรือพ้องกันไว้อย่างแคบทำให้ไม่ยืดหยุ่นที่จะสามารถเปิดช่องหรือเปิดโอกาสให้สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ที่มีชื่อเหมือนหรือชื่อคล้ายได้มาใช้ชื่อสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ของตนที่อาจมีชื่อเสียงมาเป็นระยะเวลานาน ซึ่งการกำหนดวิธีการเพียงว่าให้ผู้ยื่นขอขึ้นทะเบียนรายหลังระบุชื่อแหล่งภูมิศาสตร์และชื่อประเทศต่อท้าย ผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่าการดังกล่าวนี้ไม่เป็นไปตามหลัก “Equitable Treatment” เช่นเดียวกัน ยกตัวอย่างเช่น ในกรณีสินค้าสุรา PISCO และ PISCO CHILE สร้างความเป็นธรรมเพียงพอแล้วหรือไม่ที่ผู้ผลิตรายหลังจะไม่สามารถใช้คำว่า PISCO เพียงคำเดียวได้ เช่นเดียวกับผู้ผลิตรายแรกที่มาขอขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์

นอกจากนี้ ปัญหาเรื่องการให้ระบุแหล่งภูมิศาสตร์และชื่อประเทศไว้ท้ายสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์เองนั้น ผู้วิจัยก็ได้มีความคิดเห็นในประเด็นปัญหาดังกล่าวนี้ว่า ระบุแหล่งภูมิศาสตร์และชื่อประเทศไว้ท้ายสิ่งบ่งชี้ขึ้นถือเป็นการปิดช่องและปิดกั้นโอกาสการใช้ชื่อสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ของผู้ผลิตหรือผู้ประกอบการที่มากเกินความพอดี ซึ่งหากมาตรการในการระบุตำแหน่งดังกล่าวนี้สามารถที่จะทำการยืดหยุ่นให้ผู้ยื่นคำขอสามารถที่จะทำการพิจารณาการระบุตำแหน่งเองได้ก็จะถือว่าการที่สมควรอย่างยิ่ง เหตุเพราะผู้ยื่นคำขอนั้นถือเป็นผู้มีส่วนได้เสียในการที่จะได้ใช้สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์นั้นสร้างรายได้หรือสร้างมูลค่าเพิ่มโดยตรง จึงย่อมที่จะได้รับผลประโยชน์หรือผลกระทบกับการดำเนินการดังกล่าวที่มากกว่านายทะเบียนที่เป็นผู้ใช้อำนาจตามกฎหมายนั่นเอง

สำหรับการวางหลักเกณฑ์ในเรื่องของการกำหนดเงื่อนไขเพื่อแสดงความแตกต่างดังกล่าวอย่างไม่ชัดเจนให้แก่สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ที่เหมือนหรือพ้องกันของไทยที่ได้กล่าวมาในข้างต้นมีความแตกต่างไปจากหลักการในเรื่องการให้ความคุ้มครองต่อสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ที่

เหมือนหรือป้องกันตามกฎหมายต่างประเทศเป็นอย่างมาก เนื่องจากทั้งสหภาพยุโรปและสาธารณรัฐสิงคโปร์นั้นได้มีการบัญญัติหลักการดังกล่าวเอาไว้อย่างชัดเจน อาทิเช่น ในข้อบังคับสหภาพยุโรปที่ 510/2006 นั้นได้กำหนดว่า “การใช้ชื่อป้องกันที่จะได้รับการจดทะเบียนนั้นจะต้องมีความแตกต่างในทางปฏิบัติที่เพียงพอ จึงจะสามารถทำการขึ้นทะเบียนขอรับความคุ้มครองในฐานะสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ได้” หรือใน The Geographical Indications Act 2014 แห่งสาธารณรัฐสิงคโปร์เองก็ได้มีการวางหลักในเรื่องดังกล่าวไว้ว่า “ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในวินาทีใช้สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ที่มีชื่อป้องกันนั้นอาจขอให้ศาลมีคำสั่งกำหนดเงื่อนไขที่เหมาะสมที่จะทำให้สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ดังกล่าวนั้นถูกแยกแยะออกจากสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์อีกอันหนึ่งได้”

จากการศึกษา ผู้วิจัยเห็นว่าในประเด็นปัญหาความไม่ชัดเจนของกฎกระทรวงกำหนดรายชื่อประเภทสินค้าเฉพาะอย่างและกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการใช้สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ที่เหมือนหรือป้องกัน พ.ศ. 2547 ที่ไม่สอดคล้องกับข้อตกลงว่าด้วยสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญาเกี่ยวกับการค้า (TRIPs) ในช่วงต้นนั้น เมื่อทำการพิจารณาตีความตามตัวอักษรและตามเจตนารมณ์ของกฎหมาย ประกอบกับการศึกษาเปรียบเทียบการประยุกต์ใช้หลักการดังกล่าวของกฎหมายต่างประเทศแล้วจะเห็นได้ว่า กฎกระทรวงดังกล่าวยังมีความไม่ชัดเจนอันเป็นบ่อเกิดของการไม่สอดคล้องกับหลักการใจข้อตกลงว่าด้วยสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญาเกี่ยวกับการค้า (TRIPs) ในประเด็นของหลักความเป็นธรรมในแง่ของการตีความตามตัวอักษรเป็นอย่างมาก ซึ่งการแก้ไขความไม่ชัดเจนดังกล่าวนี้จะมีส่วนช่วยให้ประสิทธิภาพในการบังคับใช้กฎกระทรวงกำหนดรายชื่อประเภทสินค้าเฉพาะอย่างและกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการใช้สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ที่เหมือนหรือป้องกัน พ.ศ. 2547 นั้นมีประสิทธิภาพในการบังคับใช้ที่มากยิ่งขึ้น เพื่อให้ความคุ้มครองแก่สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ที่ฟ้องหรือเหมือนกันนั้นจะสามารถสร้างความเป็นธรรมให้แก่ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องได้อย่างสมบูรณ์

4.1.2 ปัญหาความไม่ชัดเจนที่ไม่สอดคล้องกับข้อตกลงว่าด้วยสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญาเกี่ยวกับการค้า (TRIPs) ในประเด็นของถ้อยคำและเจตนารมณ์

สำหรับการศึกษาวิเคราะห์ในปัญหาความไม่ชัดเจนที่ไม่สอดคล้องกับข้อตกลงว่าด้วยสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญาเกี่ยวกับการค้า (TRIPs) ในประเด็นของถ้อยคำและเจตนารมณ์นั้น แม้จะได้มีการกรีนนำเนื้อหาบางส่วนไว้ในการวิเคราะห์ปัญหาความไม่สอดคล้องในหัวข้อก่อนหน้าไปบ้างแล้ว แต่ปัญหาความไม่สอดคล้องในด้านถ้อยคำและเจตนารมณ์นั้นยังเป็นสิ่งที่จะต้องทำการศึกษาวิเคราะห์ให้ลึกซึ้งมากยิ่งขึ้นด้วยเช่นกัน

ดังที่ได้กล่าวไปว่า การตราพระราชบัญญัติคุ้มครองสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ พ.ศ. 2546 และกฎกระทรวงกำหนดรายชื่อประเภทสินค้าเฉพาะอย่างและกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการใช้

สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ที่เหมือนหรือพ้องกัน พ.ศ. 2547 ขึ้นบังคับใช้นั้นเป็นการดำเนินการในลักษณะของการประยุกต์ใช้หรือการแปรสภาพกฎหมายระหว่างประเทศมาใช้เป็นกฎหมายภายในของไทย โดยผ่านขั้นตอนของฝ่ายนิติบัญญัติเสียก่อนจึงจะมีผลบังคับใช้ การดำเนินการในลักษณะดังกล่าวนี้เป็นการนำถ้อยคำจากต้นฉบับซึ่งก็คือ ข้อตกลงว่าด้วยสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญาเกี่ยวกับการค้า (TRIPs) ที่เป็นภาษาต่างประเทศมาแปลให้เป็นภาษาไทย เพื่อทำการกำหนดถ้อยคำภาษาไทยให้สอดคล้องกับความหมายและเจตนารมณ์ที่กำหนดไว้ในข้อตกลงฉบับดังกล่าว แต่อย่างไรก็ตามการดำเนินการในลักษณะนี้ย่อมก่อให้เกิดปัญหาตามมาได้เนื่องด้วยข้อจำกัดทางด้านภาษาที่มีความแตกต่างกัน รวมไปถึงการตีความเพื่อแปลความหมายอีกด้วย และเมื่อเกิดปัญหาไม่สอดคล้องในด้านของถ้อยคำขึ้นนั้นก็ย่อมที่จะส่งผลกระทบต่อความสอดคล้องในด้านเจตนารมณ์ตามไปด้วยเช่นกัน

ดังนั้น การวิเคราะห์ปัญหาความไม่ชัดเจนที่ไม่สอดคล้องกับข้อตกลงว่าด้วยสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญาเกี่ยวกับการค้า (TRIPs) ในประเด็นของถ้อยคำและเจตนารมณ์นั้น อีกทั้งในแง่ของความตกลงระหว่างประเทศ การบัญญัติข้อตกลงนี้จะเพียงการกำหนดไว้เพียงกว้างๆ หรือเรียกว่าเป็นเพียงมาตรฐานขั้นต่ำที่ต้องการให้ภาคีสมาชิกนำไปเป็นพื้นฐานในการอนุวัติการกฎหมายภายในประเทศขึ้นใหม่ ซึ่งหมายความว่าประเทศไทยสามารถตรากฎหมายคุ้มครองสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ให้ครอบคลุมและชัดเจนมากขึ้นเพียงใดก็ได้ แต่จะไม่สามารถจำกัดหรือด้อยสิทธิในการคุ้มครองให้ต่ำไปกว่าข้อตกลงระหว่างประเทศด้วย

ทั้งนี้ คำว่า “Homonymous Geographical Indications” ตามที่ระบุไว้ในข้อตกลงว่าด้วยสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญาเกี่ยวกับการค้า (TRIPs) ในข้อ 23(3) เรื่องการให้ความคุ้มครองในระดับพิเศษสำหรับสินค้าไวน์และสุรา หากแปลตามหลักกฎหมายระหว่างประเทศแล้วสามารถแปลความหมายได้ว่า สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ที่เหมือนหรือพ้องกัน แต่อย่างไรก็ตาม ข้อตกลงว่าด้วยสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญาเกี่ยวกับการค้า (TRIPs) กลับไม่ได้มีการให้คำนิยามของคำว่า “Homonymous Geographical Indications” ไว้ว่าหมายถึงสิ่งใดที่เหมือนหรือสิ่งใดที่คล้ายอย่างไร จึงสามารถทำได้แต่เพียงอนุมานความหมายของคำดังกล่าวเองได้ว่าหมายถึง กรณีที่สินค้าสองชนิดมีชื่อทางภูมิศาสตร์ที่สะกดและออกเสียงเหมือนกัน แต่ระบุแหล่งภูมิศาสตร์อันเป็นแหล่งกำเนิดของสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์มาจากต่างพื้นที่กัน

ซึ่งคำนิยามดังกล่าวนี้ได้มีการนิยามความหมายไว้ใน The Geographical Act 2014 แห่งสาธารณรัฐสิงคโปร์ ซึ่งได้กำหนดคำนิยามของ “Homonymous Geographical Indications” เอาไว้ว่า หมายถึง สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ที่บางส่วนหรือทั้งหมดมีตัวสะกดเหมือนกันหรือที่ออกเสียงเหมือนกันกับสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์สำหรับสินค้าใดๆ ที่มีแหล่งกำเนิดทางภูมิศาสตร์ที่แตกต่างกัน

โดยการกำหนดคำนิยามในลักษณะดังกล่าวของกฎหมายสิงคโปร์นั้นเป็นการแสดงให้เห็นได้ว่า ประเทศฝ่ายกฎหมายจารีตประเพณี (Common Law) นั้นมีเจตนารมณ์ของการบัญญัติคำนิยามดังกล่าว ขึ้นอย่างชัดเจนด้วยเหตุที่ว่าไม่ต้องทำให้ศาลมีภาระในการตีความคำดังกล่าวอีก เนื่องจากศาลนั้น ถือเป็นผู้สร้างกฎหมายที่จะสามารถทำการระบุคำนิยามลงในตัวบทกฎหมายให้ชัดเจนประการใด ย่อมกระทำได้หากมิได้มีการบัญญัติขึ้นเป็นบทบัญญัติเอาไว้ จึงได้มีการกำหนดนิยามของคำว่า “Homonymous Geographical Indications” อย่างชัดเจนเพื่อลดปัญหาดังกล่าวที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต

สำหรับ การระบุคำนิยามหรือไม่ระบุเป็นประเด็นปัญหาหนึ่งที่ผู้วิจัยจะหยิบยกขึ้นเพื่อนำมาทำการวิเคราะห์ถึงความไม่สอดคล้องกับข้อตกลงว่าด้วยสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญาเกี่ยวกับการค้า (TRIPs) ในประเด็นของถ้อยคำและเจตนารมณ์ ซึ่งทำการพิจารณาได้ว่า

พระราชบัญญัติสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ พ.ศ. 2546 และกฎกระทรวงกำหนดรายชื่อประเภทสินค้าเฉพาะอย่างและกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการใช้สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ที่เหมือนหรือพ้องกัน พ.ศ. 2547 ของไทยเองก็ไม่ได้มีการระบุคำนิยามไว้เช่นเดียวกัน แต่หากทำการวิเคราะห์ไปในแง่ที่ว่าหากระบุคำนิยามแล้วจะทำให้นายทะเบียนสามารถลดการใช้ดุลพินิจในการตีความตามกฎหมายที่ได้วางกรอบของคำว่าเหมือนหรือคล้ายลงได้นั้น อาจจะเป็นการก่อให้เกิดเป็นกรณีตัวอย่างแก่การนำสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ที่เหมือนหรือพ้องกันที่จะนำมาขึ้นทะเบียนในภายหลังได้ ซึ่งจะเป็นการทำให้สามารถทราบได้ว่าชื่อที่จะนำมาขึ้นทะเบียนเหมือนหรือพ้องกับชื่อที่ดำเนินการขึ้นทะเบียนไว้อยู่หรือไม่

ต่อมาเมื่อทำการวิเคราะห์ในแง่ที่ว่าหากไม่ระบุคำนิยามคำว่า “Homonymous Geographical Indications” เอาไว้จะทราบได้อย่างไรว่าชื่อสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์นี้จะเหมือนหรือพ้องหรือไม่นั้น ผู้วิจัยจึงได้ทำการหยิบยกบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า พ.ศ. 2534 ในมาตรา 6 ที่ได้วางหลักในประเด็นที่มีความเกี่ยวข้องกับกรณีดังกล่าวเอาไว้ว่า เครื่องหมายการค้าอันพึงรับจดทะเบียนได้ต้องไม่เป็นเครื่องหมายการค้าที่เหมือนหรือคล้ายกับเครื่องหมายการค้าที่บุคคลอื่นได้จดทะเบียนไว้แล้ว และต้องไม่เป็นเครื่องหมายการค้าที่เหมือนหรือคล้ายจนอาจทำให้ประชาชนสับสนหลงผิดในความเป็นเจ้าของหรือแหล่งกำเนิดของสินค้าไม่ว่าจะจดทะเบียนแล้วหรือไม่ก็ตาม ซึ่งกฎหมายเครื่องหมายการค้าอันนี้ถือเป็นกฎหมายที่มุ่งประสงค์คุ้มครองผู้บริโภคอีกฉบับหนึ่งที่มีหลักการในการให้ความคุ้มครองแก่ผู้บริโภคโดยให้หลงผิดในตัวเจ้าของสินค้าหรือแหล่งกำเนิดนั้นมีความใกล้เคียงและเทียบเคียงได้กับกฎหมายคุ้มครองสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์นั่นเอง ซึ่งเป็นการแสดงให้เห็นว่าแม้จะไม่มีคำนิยามที่จำเป็นต้องมีการระบุนิยามความหมายของคำดังกล่าวเอาไว้อย่างชัดเจนก็ตาม แต่ผู้วิจัยก็ยังมีความเห็นในทิศทางที่ว่าจะต้องทำ

การแก้ไขเพิ่มเติมกฎกระทรวงกำหนดรายชื่อประเภทสินค้าเฉพาะอย่างและกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการใช้สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ที่เหมือนหรือพ้องกัน พ.ศ. 2547 ให้ชัดเจนถึงการป้องกันการทับซ้อนหลงผิดของผู้บริโภคมากยิ่งขึ้น ซึ่งการดำเนินการในกรณีเช่นนี้อาจทำให้การขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ที่เหมือนหรือพ้องกันเป็นไปตามเจตนารมณ์ของข้อตกลงว่าด้วยสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญาเกี่ยวกับการค้า (TRIPs) ได้มากยิ่งขึ้น

จากการศึกษา ผู้วิจัยเห็นว่าในประเด็นความไม่ชัดเจนของมาตรการทางกฎหมายของไทยที่ไม่สอดคล้องกับข้อตกลงว่าด้วยสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญาเกี่ยวกับการค้า (TRIPs) ในประเด็นของถ้อยคำและเจตนารมณ์ดังที่ได้กล่าวในข้างต้นนั้น เป็นการแสดงให้เห็นว่ามาตรการทางกฎหมายไทยในการให้ความคุ้มครองแก่สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ที่เหมือนหรือพ้องกันนั้นยังมีจุดบกพร่องที่สมควรได้รับการแก้ไขเพิ่มเติมเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะในกฎกระทรวงกำหนดรายชื่อประเภทสินค้าเฉพาะอย่างและกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการใช้สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ที่เหมือนหรือพ้องกัน พ.ศ. 2547 ซึ่งเป็นมาตรการทางกฎหมายที่กำหนดขึ้นมาเพื่อรองรับการแก้ไขปัญหาดังกล่าวโดยเฉพาะ ทั้งนี้ ก็เพื่อให้การบังคับใช้มาตรการทางกฎหมายในกรณีดังกล่าวนี้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ อีกทั้ง ยังช่วยลดปัญหาความสับสนหลงผิดของผู้บริโภคและสร้างความเท่าเทียมให้แก่ผู้ผลิตที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายได้อีกด้วย

4.2 ปัญหาเกี่ยวกับการให้ความคุ้มครองที่ไม่เท่าเทียมกันที่เกิดขึ้นในกรณีการขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์สำหรับสินค้าทั่วไป กับสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์สำหรับสินค้าเฉพาะอย่าง

หลักในเรื่องของการคุ้มครองสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ตามข้อตกลงว่าด้วยสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญาเกี่ยวกับการค้านั้นมีหลักในเรื่องของความเท่าเทียมเป็นพื้นฐาน ที่แม้จะไม่มีกรวางหลักดังกล่าวเอาไว้อย่างชัดเจนก็ตาม แต่ก็ยังเป็นหลักที่ได้ทำการยึดถือว่าความเท่าเทียมดังกล่าวนี้จะไม่มีการนำข้อยกเว้นใดๆ ก็ตามมาเป็นสิ่งที่จะก่อให้เกิดการปฏิบัติที่แตกต่างกันอันจะทำให้ไม่เกิดความไม่เท่าเทียมกันได้ ดังนั้น หากพิจารณาตามหลักความเท่าเทียมประกอบกับการแบ่งระดับการคุ้มครองสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ออกเป็น 2 ระดับ กล่าวคือ การให้ความคุ้มครองสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์สำหรับสินค้าทั่วไปและการให้ความคุ้มครองสำหรับสินค้าเฉพาะอย่างโดยตรงในมุมมองนั้นจะเห็นได้ว่าการวางหลักการให้ความคุ้มครองแก่สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ในลักษณะดังกล่าวของไทยนั้นขัดต่อหลักเท่าเทียมกันแล้ว แม้หลักการดังกล่าวนี้จะบัญญัติขึ้นโดยอาศัยหลักเกณฑ์ในข้อตกลงว่าด้วยสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญาเกี่ยวกับการค้าก็ตาม

แต่อย่างไรก็ตาม กฎหมายต่างประเทศไม่ว่าจะเป็นสหภาพยุโรป หรือแม้แต่สาธารณรัฐสิงคโปร์เองก็ได้มีการแบ่งระดับของการให้ความคุ้มครองต่อสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ทั้งสองประเภท

เอาไว้เช่นกัน ดังนั้น จึงเป็นประเด็นที่ควรวิเคราะห์ต่อไปอีกว่า การคุ้มครองที่ไม่เท่าเทียมกันนี้เป็นสิ่งที่เหมาะสมแล้วหรือไม่ที่จะบังคับใช้ หรือในความจริงแล้วควรที่จะให้การคุ้มครองต่อสินค้าที่ใช้สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ทุกประเภทอย่างเท่าเทียมกัน

การแบ่งระดับการให้ความคุ้มครองนี้ได้ปรากฏขึ้นในหลักการตามข้อตกลงว่าด้วยสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญาเกี่ยวกับการค้า โดยมีจุดกำเนิดมาจากการที่สหภาพยุโรปนั้นมุ่งที่จะให้การคุ้มครองไวน์และสุราเป็นพิเศษเนื่องจากเป็นสินค้าที่มีคุณภาพ มีเอกลักษณ์เฉพาะตัวและมีชื่อเสียงเป็นอย่างมากของสหภาพยุโรป แต่การได้รับการคุ้มครองในระดับพิเศษนี้ก็จะต้องเป็นการดำเนินการโดยมาตรการที่เข้มงวดมากกว่าการให้ความคุ้มครองสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์สำหรับสินค้าทั่วไปเช่นกัน ไม่ว่าจะเป็นในเรื่องของการสิทธิในการใช้ ขั้นตอนของการขึ้นทะเบียน ขั้นตอนของการพิสูจน์ถึงความสอดคล้องระหว่างสินค้ากับแหล่งภูมิศาสตร์ที่กล่าวอ้าง หรือแม้แต่การแสดงถึงความแตกต่างของแหล่งภูมิศาสตร์ของสินค้าในกรณีที่ตั้งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์นั้นเหมือนหรือต่างกัน เป็นต้น

ซึ่งหากนำเอามาตรการดังที่ได้กล่าวไปในข้างต้นนี้มาบังคับใช้กับสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์สำหรับสินค้าในทุกๆ ประเทศนั้น ผู้วิจัยก็มีความเห็นว่าการวางหลักการดังกล่าวนั้นจะเป็นการสร้าง ความยุ่งยาก และสร้างขั้นตอนการดำเนินการที่เกินจำเป็น อีกทั้ง ยังเป็นการเพิ่มค่าใช้จ่ายสำหรับการดำเนินการเพื่อขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์เพื่อขอรับความคุ้มครองจนเกินสมควรอีกด้วย ดังนั้น การแก้ไขปัญหาในเรื่องของปัญหาการให้ความคุ้มครองที่ไม่เท่าเทียมกันที่เกิดขึ้นในกรณีการขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์สำหรับสินค้าทั่วไป กับสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์สำหรับสินค้าเฉพาะอย่างนั้นจึงควรที่จะทำการพิจารณาสินค้าเป็นรายกรณีไปว่าหากเป็นสินค้าที่มีลักษณะคุณสมบัติและเอกลักษณ์เฉพาะอย่างเดียวกันนั้นได้รับการคุ้มครองที่เท่าเทียมกันแล้วหรือไม่จะเป็นการสมควรกว่า ซึ่งจากแนวคิดและประเด็นปัญหาที่ได้กล่าวมาในข้างต้นนี้ผู้วิจัยจึงได้มีความสนใจที่จะทำการศึกษาเพิ่มเติมในเรื่องของการขยายการให้ความคุ้มครองแก่สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ที่เหมือนหรือต่างกันตามกฎหมายกระทรวงกำหนดรายชื่อประเภทสินค้าเฉพาะอย่างและกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการใช้สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ที่เหมือนหรือต่างกัน พ.ศ. 2547 ขึ้น ซึ่งมีรายละเอียดของการศึกษาและการวิเคราะห์ดังต่อไปนี้

สำหรับประเด็นปัญหาในเรื่องของความไม่เท่าเทียมกันในกรณีของการให้ความคุ้มครองแก่สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ของสินค้าทั่วไปกับสินค้าเฉพาะอย่างนั้น เป็นปัญหาที่ได้มีการถกเถียงและเจรจากันมาเป็นเวลายาวนาน โดยแนวคิดในการแก้ไขปัญหาดังกล่าวนี้เป็นในเรื่องของการขยายความคุ้มครองสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ ซึ่งได้เริ่มขึ้นจากการเจรจาในประเด็นต่างๆ ภายใต้กรอบข้อตกลงสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญาที่เกี่ยวข้องกับการค้า (TRIPs) โดยเป็นการเจรจากันในเรื่อง

ของการขยายความคุ้มครองสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ในระดับพิเศษให้ครอบคลุมถึงสินค้าอื่นนอกจากไวน์และสุรา เนื่องจากหลักของการให้ความคุ้มครองต่อสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ที่บังคับใช้กับสินค้าทั่วไปนั้นไม่สามารถที่จะทำการเอื้อประโยชน์ให้แก่ผู้ผลิตหรือผู้ประกอบการได้อย่างครอบคลุม โดยเฉพาะกับประเทศที่กำลังพัฒนาและประเทศที่มีความยากจน

ข้อเสนอแนะดังกล่าวนี้เป็นการแสดงความคิดเห็นของสหภาพยุโรปที่มองว่าหากมีการขยายการให้ความคุ้มครองแก่สินค้าเฉพาะอย่างให้ครอบคลุมไปถึงสินค้าทั่วไปบางประการนั้น อาจจะเป็นการทำให้แต่ละประเทศนั้นสามารถที่จะทำการส่งเสริมสินค้าที่มีลักษณะเป็นภูมิปัญญาหรือสินค้าท้องถิ่นให้ได้รับความคุ้มครองในระดับที่สูงยิ่งขึ้น อาทิ ข้าว ชา ชีส หรือกาแฟ เป็นต้น ซึ่งประเทศไทยก็เป็นอีกประเทศหนึ่งที่มีสินค้าจำพวกภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นจำนวนมาก ซึ่งจะเห็นได้จากการมีผลิตภัณฑ์หนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ หรือที่เรียกอีกชื่อว่า สินค้า OTOP³ แม้ว่าการให้ความคุ้มครองสินค้าเฉพาะที่มีสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ที่เหมือนหรือพ้องกันของไทยในข้อ 1 กฎกระทรวงกำหนดรายชื่อประเภทสินค้าเฉพาะอย่างและกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการใช้สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ที่เหมือนหรือพ้องกัน พ.ศ. 2547 นั้นจะกำหนดให้ครอบคลุมไปถึง ข้าวและ ไหมอันเป็นสินค้าเศรษฐกิจที่สำคัญของไทยแล้วก็ตาม แต่ก็ยังมีสินค้าที่มีคุณภาพและเอกลักษณ์เฉพาะตัวที่มีความเชื่อมโยงกับแหล่งภูมิศาสตร์ดังเช่นสินค้า OTOP อีกเป็นจำนวนมากที่ยังไม่ได้รับการคุ้มครองในระดับดังกล่าว

ซึ่งการขยายการให้ความคุ้มครองดังกล่าวนี้ ผู้วิจัยมีความเห็นว่าเป็นมาตรการที่เหมาะสมกับประเทศไทยเป็นอย่างมาก เพราะนอกจากจะเป็นมาตรการที่มาส่งเสริมให้ภูมิปัญญาท้องถิ่นของไทยได้รับการคุ้มครองอย่างทั่วถึงแล้วนั้น ยังเป็นการทำให้สินค้าทุกประเภทได้รับความคุ้มครองภายใต้มาตรฐานเดียวกันและมีระดับการคุ้มครองที่เท่าเทียมกันอันจะก่อให้เกิดมาตรการทางกฎหมายที่ปราศจากการเลือกปฏิบัติได้อีกด้วย อีกทั้ง ยังเป็นการสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าต่างๆ ให้สูงขึ้น ซึ่งจะต่อยอดเป็นการเพิ่มโอกาสทางการค้าและช่องทางในการนำสินค้าเข้าสู่

³ สินค้า OTOP หมายถึง ผลิตภัณฑ์ที่แสดงถึงภูมิปัญญาไทย ที่ผู้ผลิต ผู้ประกอบการนำมาลงทะเบียนเป็นผู้ผลิต ผู้ประกอบการ OTOP และผ่านการตรวจสอบจากคณะกรรมการลงทะเบียนของจังหวัด และกรุงเทพมหานครแล้วว่ามีคุณสมบัติเป็นสินค้า OTOP นอกจากนี้ สินค้า OTOP นั้นไม่ได้หมายถึงตัวสินค้าเพียงอย่างเดียวแต่เป็นกระบวนการทางความคิดรวมถึงการบริการ การดูแลการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การรักษาภูมิปัญญาไทย การท่องเที่ยว ศิลปวัฒนธรรม ประเพณี การต่อยอดภูมิปัญญาท้องถิ่น การแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อให้เกิดเป็นผลิตภัณฑ์ที่มีคุณภาพ มีจุดเด่น จุดขายที่รู้จักกันแพร่หลายไปทั่วประเทศและทั่วโลก. อ้างถึงใน วรรณิ งามขจรกุลกิจ. (2554). *การรับรู้และการพัฒนาศักยภาพของกลุ่มผลิตภัณฑ์ชุมชนและท้องถิ่น (OTOP) กับยุทธศาสตร์โอท็อป เพื่อการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC) ปี 2558*. รายงานการวิจัย. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีปทุม. หน้า 7.

ตลาดโลกได้อย่างมีประสิทธิภาพที่ดียิ่งขึ้น และที่สำคัญการขยายความคุ้มครองในประเด็นดังกล่าวนี้ยังก่อให้เกิดการแข่งขันที่เป็นธรรมเกิดขึ้นไปพร้อมๆกับการลดปัญหาการก่อให้เกิดความสับสนหลงผิดในแหล่งภูมิศาสตร์อันเป็นที่มาที่แท้จริงของสินค้าให้แก่ผู้บริโภคได้อีกเช่นกัน เนื่องจากผู้ผลิตนั้นไม่จำเป็นต้องทำการอ้างอิงถึงแหล่งภูมิศาสตร์ที่มีชื่อเสียงเพื่อมาเป็นแรงจูงใจในการตัดสินใจซื้อผลิตภัณฑ์ของผู้บริโภค เพราะสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์แต่ละพื้นที่นั้นได้รับการคุ้มครองที่เท่าเทียมกันนั่นเอง

ในประเด็นปัญหาการให้ความคุ้มครองที่ไม่เท่าเทียมกันที่เกิดขึ้นในกรณีการขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์สำหรับสินค้าทั่วไป กับสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์สำหรับสินค้าเฉพาะอย่างนี้แม้จะมีกลุ่มประเทศสมาชิกที่มีพันธกรณีกับข้อตกลงว่าด้วยสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญาเกี่ยวกับการค้านั้นเห็นด้วยกับแนวคิดดังกล่าวเป็นจำนวนมาก แต่ก็ยังมีอีกกลุ่มประเทศสมาชิกที่มีความเห็นว่าการคงมาตรการการให้ความคุ้มครองสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ในรูปแบบเดิมนั้นถือเป็นมาตรการที่มีประสิทธิภาพเพียงพออยู่แล้วเช่นกัน เนื่องจากกลุ่มประเทศเหล่านี้ได้มองเห็นว่าการขยายความคุ้มครองสิ่งบ่งชี้ดังกล่าวในระดับพิเศษให้ครอบคลุมไปถึงสินค้าอื่นที่นอกเหนือจากสินค้าประเภทไวน์และสุราด้วยแล้วจะเป็นการเพิ่มต้นทุนในการใช้สิ่งบ่งชี้ดังกล่าวโดยไม่จำเป็นและอาจก่อให้เกิดภาวะความไม่สมดุลของจำนวนสินค้าที่ได้รับประโยชน์จากการขยายความคุ้มครองได้อีกด้วย

อย่างไรก็ตาม การเจรจาในเรื่องของการขยายการให้ความคุ้มครองสินค้าเฉพาะอย่างนี้นอกเหนือไปจากไวน์และสุรานั้นยังไม่มียุทธศาสตร์ที่ชัดเจนว่าจะออกมาในทิศทางใด แต่หากทำการวิเคราะห์ถึงแนวโน้มที่จะส่งผลกระทบต่อประเทศไทยนั้นก็คงจะเป็นในเรื่องของการที่ประเทศไทยนั้นไม่สามารถทำการแก้ไขปรับปรุงมาตรการทางกฎหมายที่เกี่ยวข้องได้อย่างทันท่วงทีหากการผลักดันในเรื่องของการขยายความคุ้มครองสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ดังกล่าวนั้นเกิดประสบความสำเร็จขึ้น เนื่องจากการที่สินค้าที่นอกเหนือไปจากไวน์และสุราได้รับการคุ้มครองในระดับพิเศษตามข้อตกลงว่าด้วยสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญาเกี่ยวกับการค้าแล้วย่อมส่งผลให้มีโอกาสที่ผู้ผลิตนั้นจะใช้สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ซ้ำกันได้เป็นจำนวนมาก

ดังนั้น ปัญหาที่ได้กล่าวมาข้างต้นประกอบกับแนวโน้มของการขยายความคุ้มครองสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ที่นอกเหนือไปจากไวน์และสุราตามข้อตกลงว่าด้วยสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญาเกี่ยวกับการค้านั้น จะเห็นได้ว่าหากประเทศไทยไม่มีการแก้ไขเพิ่มเติมหรือแก้ไขปรับปรุงมาตรการในการให้ความคุ้มครองสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ที่เหมือนหรือป้องกันตามกฎกระทรวงกำหนดรายชื่อประเภทสินค้าเฉพาะอย่างและกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการใช้สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ที่เหมือนหรือป้องกัน พ.ศ. 2547 นั้นอาจส่งผลกระทบต่อภาคอุตสาหกรรมของประเทศ

ได้ เนื่องจากผู้ประกอบการจำนวนมากนั้นอาจได้รับผลกระทบจากข้อกำหนดที่ไม่เป็นธรรมจนส่งผลร้ายต่อการดำเนินธุรกิจ อีกทั้ง ยังส่งผลทำให้เกิดความสับสนหลงผิดในแหล่งภูมิศาสตร์ที่แท้จริงของสินค้าแก่ผู้บริโภคด้วย ทั้งนี้อาจส่งผลร้ายแรงถึงขั้นมีการฟ้องร้องดำเนินคดีต่อกันก็เป็นได้

จากการศึกษาหากผู้ประกอบการที่ได้รับผลกระทบเป็นผู้ประกอบการชาวต่างชาตินั้นก็อาจส่งผลกระทบในเรื่องของความสัมพันธ์ระหว่างประเทศอันจะเกิดผลเสียในเรื่องของการค้าการลงทุนในระดับประเทศตามมาได้อีกเช่นกัน ซึ่งในกรณีปัญหาดังกล่าวนี้ ผู้วิจัยจึงเห็นควรที่จะขยายความคุ้มครองสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ในระดับพิเศษตามกฎหมายกระทรวงกำหนดรายชื่อประเภทสินค้าเฉพาะอย่างและกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการใช้สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ที่เหมือนหรือป้องกันพ.ศ. 2547 นั้นให้มีความครอบคลุมต่อสินค้าประเภทอื่นนอกเหนือไปจากไวน์ สุรา ข้าวและไหม ดังที่ปรากฏอยู่ในข้อที่ 1 แห่งกฎกระทรวงฉบับดังกล่าว เหตุเพราะสินค้าของประเทศไทยส่วนใหญ่เป็นสินค้าทางการเกษตร ซึ่งเป็นสิ่งที่มักจะได้รับประโยชน์โดยตรงจากการขยายความคุ้มครอง ดังนั้น ผู้วิจัยจึงเห็นควรให้มีการขยายความคุ้มครองสินค้าสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ในมาตรการทางกฎหมายที่ให้ความคุ้มครองแก่สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์นั้น ทั้งนี้ ก็เพื่อจะก่อให้เกิดการสร้างผลประโยชน์ต่อไทยทั้งในระดับผู้บริโภค ผู้ประกอบการและระดับประเทศให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงขึ้นกว่าที่เป็นมานั่นเอง